

РЕШЕНИЕ

№ 312

гр. Пловдив, 07.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ПЛОВДИВ, VII СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стефка Т. Михова

Членове: Борис Д. Илиев
Николай К. Стоянов

при участието на секретаря Ангелинка Ил. Костадинова
като разгледа докладваното от Борис Д. Илиев Въззивно гражданско дело № 20235300503393 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Делото е образувано по въззивна жалба на М. Д. Д., ЕГН *****, чрез пълномощника му адв. Д. Б., против Решение №260161 от 06.11.2023г., постановено по гр.д. №13804/2020г. по описа на Районен съд- Пловдив, XII гр.с., с което е бил отхвърлен предявения от нея против „Изи асет мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, иск за заплащане на сумата от 707,94 лв., получена без основание неустойка по недействителна клауза на чл.4, ал.2 от договор за потребителски кредит №2517290 от 18.03.2016г. В жалбата се излагат доводи за неправилност на решението, като се иска отмяната му и уважаване на предявения иск.

Постъпил е отговор на въззивната жалба от ответната страна по нея- „Изи асет мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, чрез пълномощника му по делото юрк. Д.Н., с който същата се оспорва и се иска потвърждаване на обжалваното решение.

Пловдивският окръжен съд, след като провери обжалваното решение съобразно правомощията си по чл.269 от ГПК, прецени събраните по

делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 12 ГПК и обсъди възраженията, доводите и исканията на страните, намери за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в срок, от страна, която има право да обжалва и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което се явява процесуално допустима.

При извършената служебна проверка на решението съобразно правомощията си по чл.269, изр. първо от ГПК съдът намери, че същото е валидно и допустимо. Предвид горното и съгласно разпоредбата на чл.269, изр.2 от ГПК следва да бъде проверена правилността му по изложените във въззивната жалба доводи и при служебна проверка за допуснати нарушения на императивни материалноправни норми, като въззивната инстанция се произнесе по правния спор между страните.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.55, ал.1 от ЗЗД, като ищцата М. Д. Д., ЕГН *****, иска постановяване на решение, с което ответникът „Изи асет мениджмънт“ АД да бъде осъден да ѝ върне сумата от 707,94 лв., получена без основание по недействителна клауза на чл.4, ал.2 от договор за потребителски кредит №2517290 от 18.03.2016г. В исковата молба са изложени твърдения, че сключеният между ищцата, в качеството ѝ на кредитополучател, и ответното дружество, като кредитодател, договор за кредит бил недействителен съгласно чл.22 от ЗПК, тъй като не отговарял на изискванията на чл.11, ал.1, т.9 и т.10 от ЗПК. В договора не бил посочен начинът на изчисляване на годишния процент на разходите по кредита, а клаузата в договора за заплащане на неустойка за непредоставяне на обезпечение била нищожна поради противоречието ѝ с добрите нрави, поради заобикаляне на закона /чл.21, ал.1 от ЗПК/, както и поради противоречието ѝ с чл.71 от ЗЗД.

От фактическа страна по делото няма спор между страните, а и се установява от писмените доказателства, че между ищцата, в качеството ѝ на кредитополучател, и ответното дружество, като кредитодател, е бил сключен договор за паричен заем №2517290 от 18.03.2016г., съгласно който ответникът е предоставил на ищцата в заем сумата от 700 лв. при

фиксиран годишен лихвен процент- 40% и годишен процент на разходите- 47,83%.. Съгласно чл.4.1 от договора заемателят се е задължил в срок от три дни, считано от сключването на договора, да предостави на заемотателя обезпечение- бъде поръчителство на две физически лица, отговарящи на посочени в договора условия или банкова гаранция. Съгласно чл.4.2 от договора при неизпълнение на посоченото задължение кредитополучателят дължи неустойка в размер на 707,94 лв. По делото няма спор между страните, че ищцата не е предоставила на ответника предвиденото в договора обезпечение. Няма спор, а и от писмените доказателства по делото се установява, че по посочения договор ищцата е заплатила сумата от общо 1513,84 лв., с които са били погасени задълженията ѝ за главница в размер на 700 лв., за възнаградителна лихва в размер на 105,90 лв. и за неустойка в размер на 707,94 лв.

Доводите на ищцата, че посочените суми за възнаградителна лихва и неустойка са били заплатени без основание, тъй като договорът за кредит е недействителен, са основателни.

Съгласно разпоредбата на чл.22 от ЗПК когато не са спазени изискванията на посочените в нормата разпоредби, сред които са и тези на чл.11, ал.1, т.9 и 10 от ЗПК договорът за потребителски кредит е недействителен. Видно от представения по делото договор за кредит, кредитополучателят се е задължил да заплати неустойка за непредоставяне на обезпечение. която се начислява и заплаща заедно с погасителните вноски по кредита. По делото се установява от съдържанието на договора, а и по това няма спор между страните, че размерът на така уговорената неустойка не е бил включен в посочения в договора годишен процент на разходите по кредита.

Съгласно разпоредбата на чл.11, ал.1, т.9 от ЗПК договорът за потребителски кредит следва да съдържа лихвения процент по кредита и условията за прилагането му, а съгласно т.10- годишния процент на разходите по кредита, както и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора. Процесният договор за кредит формално отговаря на изискванията на чл.11, ал.1, т.9 и т.10 от ЗПК, доколкото в него е налице посочване на лихвен процент, годишен процент на разходите и обща сума, дължима от потребителя. Размерите

на тези величини, посочени в договора, обаче не съответстват на действителните такива съобразно поетите от потребителя задължения.

Съгласно разпоредбата на чл.19, ал.1 от ЗПК годишният процент на разходите по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит, а съгласно §1, т.1 от ДР на ЗПК "общ разход по кредита за потребителя" са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит. В случая уговорената в договора неустойка не е била включена в ГПР по кредита, въпреки че разходите за заплащането ѝ са пряко свързани с договора за кредит и съобразно императивните разпоредби на чл.19, ал.1 от ЗПК и §1, т.1 от ДР на ЗПК е следвало да бъдат включени при изчисляването му. Действително съгласно разпоредбата на чл.19, ал.3, т.1 от ЗПК при изчисляване на годишния процент на разходите по кредита не се включват разходите, които потребителят заплаща при неизпълнение на задълженията си по договора за потребителски кредит, но посочената разпоредба се отнася за неизпълнение на основното задължение на потребителя- да върне предоставения му кредит, а не за неизпълнението на други задължения. Да се приеме обратното, означава да се допусне възможност за заобикаляне на императивната разпоредба на чл.19, ал.4 от ЗПК чрез предвиждане в договора на разходи за неизпълнение на задължения, различни от задължението за връщане на кредита, размерът на които да не се включва в ГПР. При сключване на процесния договор за кредит е налице именно такава хипотеза, тъй като е уговорено задължение за потребителя да предостави обезпечение и неустойка за неизпълнението му, разходите за която не са взети предвид при изчисляване на посочения в договора годишен процент на разходите, в резултат на което последният не съответства на действителния такъв, определен съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК и изразяващ общите разходи по кредита. При това положение е нарушена и разпоредбата на чл.19, ал.4 от ЗПК,

предвиждаща че годишният процент на разходите по кредита не може да бъде по- висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения. Посочената разпоредба е създадена за защита на икономическите интереси на потребителя като по- слабата страна в правоотношението при сключване на договор за потребителски кредит и целта на същата е да не се допусне той да заплати за предоставения му кредит необосновано високо възнаграждение на кредитора. Предвид горното посоченият в договора годишен процент на разходите не съответства на действителния такъв, определен съгласно чл.19, ал.1 от ЗПК и изразяващ общите разходи по кредита. Налага се изводът, че в договора за кредит е налице неточно посочване на ГПР по кредита, в резултат на което потребителят е въведен в заблуждение относно действителната му цена, което следва да се окачестви като нелоялна и заблуждаваща търговска практика по смисъла на [член 6, параграф 1 от Директива 2005/29/ЕО](#). Според настоящия състав на съда посочването в договора за кредит на годишен процент на разходите, различен от действителния такъв, противоречи на разпоредбата на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, поради което следва да се приеме, че договорът за кредит не съдържа посочване на годишния процент на разходите по кредита и не отговаря на изискванията на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК, което съгласно разпоредбата на чл.22 от ЗПК води до неговата недействителност. В този смисъл е налице и формирана съдебна практика- Определение № 50685 от 30.09.2022 г. на ВКС по гр. д. № 578/2022 г., III г. о.

Съгласно разпоредбата на чл.23 от ЗПК при недействителност на договора за потребителски кредит потребителят следва да върне само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. От изложеното дотук е видно, че заплатената от ищцата на ответника неустойка по договора се явява недължимо платена съгласно чл.23 от ЗПК по недействителен договор за кредит.

От приложените по делото писмени доказателства се установява, че на 18.06.2020г. между ищцата М. Д. Д. и ответника „Изи асет мениджмънт“ АД е било сключено споразумение, съгласно чл.3 от което „Изи асет мениджмънт“ АД се задължава да възстанови сумата от 3000 лв., представляващи надплатени суми по общо седем сключени между тях договори за паричен заем, сред които и процесният договор за

паричен заем №2517290 от 18.03.2016г. Съгласно чл.4 от споразумението М. Д. Д. се е задължила да направи отказ от предявените иски по съдебните дела, които води с „Изи асет мениджмънт“ АД, а съгласно чл.5 е декларирала, че няма каквито и да е претенции към дружеството по сключените с него договори за паричен заем. От представения по делото разходен касов ордер от 18.06.2020г. е видно, че в изпълнение на клаузите от споразумението М. Д. Д. е получила от „Изи асет мениджмънт“ АД сумата от 3000 лв. В споразумението не е ясно посочено какво представлява сумата от 3000 лв., чието заплащане е било уговорено, но тълкувайки клаузите на същото съобразно разпоредбата на чл.20 от ЗЗД настоящият състав на съда намира, че изразът „надплатени суми“ се отнася за недължимо платени от заемателя на заемотателя суми по недействителни клаузи на посочените договори за кредит, по повод на които са били предявени съдебни претенции от заемателя срещу заемотателя. Предвид горното следва да се приеме, че претендираната в настоящото производство сума в размер на 707,94 лв., получена без основание неустойка по недействителна клауза на чл.4, ал.2 от договор за потребителски кредит №2517290 от 18.03.2016г., е част от сумата от 3000 лв., които „Изи асет мениджмънт“ АД е върнало на ищцата. След като ищцата вече е получила претендираната в настоящото производство сума, то предявеният иск е неоснователен и следва да се отхвърли. Без значение за изхода на спора са доводите на ищцата, че клаузата на чл.5 от споразумението била недействителна, тъй като със същата в противоречие с разпоредбите на чл.20, ал.1 и 2 от ЗПК и чл.3, ал.1 и 2 от Закона за защита на потребителите се правел предварителен отказ от потребителска защита. В настоящото производство ищцата е предявила по съдебен ред претенцията си за връщане на недължимо платената неустойка, като същата се отхвърля не поради клаузата на чл.5 от споразумението, а поради обстоятелството, че претендираната от нея сума в размер на 707,94 лв. вече ѝ е била заплатена като част от сумата от 3000 лв., получена по споразумението. От страна на ищцата нито са изложени твърдения, нито са били ангажирани доказателства за действителния размер на сумите, които ответникът ѝ дължи по посочените в чл.3 от споразумението договори, както и че този размер надвишава сумата от 3000 лв., която ѝ е била върната. При това

положение не би могло да се приеме, че претендираната в настоящото производство сума не е част от получените от нея 3000 лв.

Предвид горното обжалваното решение, с което предявеният иск е бил отхвърлен, следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на делото и на основание чл.78, ал.8 от ГПК в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 100 лв.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №260161 от 06.11.2023г., постановено по гр.д. №13804/2020г. по описа на Районен съд- Пловдив, XII гр.с.

ОСЪЖДА М. Д. Д., ЕГН *****, да заплати на „Изи асет мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, сумата от 100 лв.- юрисконсулско възнаграждение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____